

Beslisnota voor de raad

Datum 30 oktober 2023

Openbaar

Onderwerp Herziening legestarieven ondergrondse kabels en leidingen
Versienummer 1.0

Portefeuillehouder P.Guldemon
Informant Jacob Harke
Afdeling Civiel en Groen
Telefoon (038) 498 3132
Email J.Harke@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel 7.1.2 We zorgen voor passende en functionele bovengrondse en ondergrondse fysieke voorzieningen vanuit de opgave van wijk en stad
Begroting wijzigen Ja
Dekking ten laste van Opbrengsten van verhoogde legestarieven ten behoeve van dekking kosten (impact op begroting, financieel neutraal).

Bijlagen Geen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 De legestarieven voor ondergrondse kabels en leidingen als volgt te wijzigen:
 - Voor Groot Geprogrammeerd Werk naar een vast tarief van EUR 603,00 (2023: EUR 553,00) en een variabel tarief van EUR 2,07 (2023: EUR 1,90) per strekkende meter te ontgraven tracé
 - Voor Klein Geprogrammeerd Werk het basistarief naar een vast tarief van EUR 130,00 (2023: EUR 43,50) en een gereduceerd tarief voor werkzaamheden met een zeer beperkte impact van EUR 70,00 (2023: EUR 43,50).
- 2 De meeropbrengsten van EUR 142.000,00, voortkomende uit deze voorgestelde wijziging van legestarieven, ten gunste te laten komen aan de dekking voor de uitvoering van gerelateerde (toegenomen) werkzaamheden. En daarmee de begroting 2024 te wijzigen (financieel neutraal).

Datum 30 oktober 2023

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Als gevolg van de ambities op het vlak van energietransitie, klimaatadaptatie en woningbouw is de ruimte in de ondergrond onder druk komen te staan. Warmteleidingen, extra stroomkabels, ondergrondse waterbuffers en bomen moeten een plek krijgen in de ondergrondse ruimte die nog beschikbaar is. En deze ruimte wordt steeds kleiner door de binnenstedelijke woningbouwopgave. Regie op de ondergrond is essentieel om dit complexe vraagstuk het hoofd te kunnen bieden. De hoeveelheid werk binnen de aan de leges toe te kennen activiteiten is hierdoor toegenomen en de financiële dekking voor het uitvoeren van deze werkzaamheden is onvoldoende meegegroeid. Daarbij zijn de afgelopen jaren de processen en administratieve werkzaamheden voor afhandeling van aanvragen gewijzigd. Kortom: de onderbouwing voor de huidige legestarieven voor ondergrondse kabels en leidingen is niet meer actueel. Daarom is dit het moment dat de legestarieven geactualiseerd en opnieuw onderbouwd worden, waarmee voldoende dekking wordt verkregen voor de toegenomen werkzaamheden. Dit heeft gevolgen voor de begroting 2024 (de planning was om deze aanpassing met het begrotingsproces mee te laten lopen, echter de voorbereiding heeft meer doorlooptijd gevergd dan verwacht).

Beoogd effect

Het beoogd effect van de herziening van de legestarieven is voldoende financiële dekking te genereren voor de taken, rollen en kosten die we als gemeente hebben rondom ondergrondse kabels en leidingen (het gaat om taken als bijvoorbeeld vergunningverlener, grondeigenaar, toezichthouder en hoeder van algemeen belang), in lijn met de gestelde ambities.

De insteek is expliciet niet om te verdienen aan de legesinkomsten: gestreefd wordt naar een 100% dekking van de aan de leges toe te kennen activiteiten. De minimale capaciteit voor de noodzakelijke regie op ondergrondse kabels en leidingen wordt hiermee gedekt.

Argumenten

De belangrijkste argumenten om de legestarieven te actualiseren en tot voorgestelde bedragen te verhogen zijn:

1.1 De drukte in de ondergrond is toegenomen – en wordt nog groter; de financiële dekking om sturing te geven aan het ondergrondse ruimtegebruik is onvoldoende. De in de inleiding benoemde ambities hebben ertoe geleid dat regie op de ondergrondse kabels en leidingen essentieel is om op duurzame wijze de grote ruimtevraag een plek te geven (en in de toekomst geen vertraging hierdoor op te lopen in de uitvoering van (woningbouw)opgaven). Dit begint met vroegtijdige afstemming met netbeheerders en loopt door tot scherpere afhandeling van aanvragen en voldoende toezicht op de uitvoering van de werkzaamheden (worden kabels en leidingen precies gelegd waar ze gepland zijn). Momenteel is er te weinig financiële dekking voor het uitvoeren van deze werkzaamheden.

1.2 Sinds het opstellen van de vorige onderbouwing voor de legestarieven ondergrondse kabels en leidingen zijn processen en werkzaamheden gewijzigd. Meer dan tien jaar terug is de onderbouwing voor de huidige legestarieven opgesteld. De hoeveelheid administratie is toegenomen door een toegenomen complexiteit van werken – dit staat nog los van de extra werkzaamheden als benoemd onder het vorige punt. Om overzicht te houden in deze toegenomen complexiteit is ingezet op beheerprogrammatuur. Met deze kosten is in de huidige legestarieven geen rekening gehouden; in het nieuwe voorstel is hier wel rekening mee gehouden.

Datum 30 oktober 2023

1.3 Gezien de deels forse verhoging wordt voor dat deel een trapsgewijze verhoging voorgesteld. Voor het basistarief Klein Geprogrammeerd Werk is een forse verhoging nodig. Omdat het maatschappelijk gezien niet wenselijk is netbeheerders in één keer met deze verhoging te confronteren, wordt voorgesteld op dit onderdeel een trapsgewijze verhoging door te voeren. Met per 1-1-2024 een verhoging met 50% van de berekende benodigde verhoging (voorziene volgende verhoging met resterende 50%: 1-1-2025).

2. De nieuw voorgestelde tarieven dragen bij aan het uitgangspunt van kostendekkendheid. Zoals beschreven in deze nota zijn de huidige tarieven niet meer kostendekkend. De toegenomen complexiteit en werkzaamheden vragen daarom om een verhoging van de tarieven. De meeropbrengst ten opzichte van de bestaande situatie draagt bij aan de dekking van deze kosten.

Risico's

Het belangrijkste risico van hogere legestarieven is dat netbeheerders hier tegen gaan ageren omdat ze een deel van de verhoging te fors vinden. Hoewel de voorgestelde bedragen voor netbeheerders beperkt zijn (in het perspectief van hun totale kostenplaatje) en er vergelijkbare gemeenten met vergelijkbare tarieven zijn, is dit wel een risico.

Een beheersmaatregel is om niet per 1-1-2024 in een keer de legestarieven naar het onderbouwde bedrag te verhogen, maar dit in twee stappen te doen. Met een eerste stap per 1-1-2024.

Financiën

Met de opbrengsten vanuit de hogere legestarieven kunnen toegenomen werkzaamheden gedekt worden. Voor de begroting is dit daarmee kostenneutraal.

De legestarieven zijn voor 2024 opnieuw berekend. De berekende legestarieven zijn deels beperkt hoger dan de legestarieven 2023 (voor Groot Geprogrammeerd Werk¹) en deels zijn de berekende legestarieven fors hoger dan de legestarieven 2023 (voor Klein Geprogrammeerd Werk¹):

- Voor Groot Geprogrammeerd Werk is de verhoging ongeveer 10%, naar een vast tarief van EUR 603,00 en een variabel tarief van EUR 2,07 per strekkende meter te ontgraven tracé
- Voor Klein Geprogrammeerd Werk is de verhoging van het basistarief van EUR 43,50 naar EUR 218,00 – waarbij een gereduceerd tarief van EUR 70,00 geldt voor werkzaamheden met een zeer beperkte impact² (dit was EUR 43,50)

Gezien de forse verhoging van het basistarief Klein Geprogrammeerd Werk wordt een trapsgewijze verhoging van dit tarief voorgesteld, met een eerste verhoging tot EUR 130,00 per 1-1-2024 (waarmee 50% van de berekende verhoging wordt doorgevoerd). De belangrijkste reden voor een trapsgewijze verhoging is dat het maatschappelijk gezien wenselijk is om netbeheerders niet in een keer met de totale verhoging te confronteren, maar deze te spreiden. Daarnaast is het nog niet helemaal zeker hoe de inzet voor ondergrondse kabels en leidingen door de opgaven rondom energietransitie, klimaat en woningbouw zich het komende jaar ontwikkelt; door een trapsgewijze verhoging kan in 2024 de inzet geëvalueerd worden en vanuit de dan actuele beelden ingeschat worden welke tweede stap in de legesverhoging nodig is (per 1-1-2025).

¹ Groot Geprogrammeerd Werk betreft alle werken, voor zover deze geen Klein Geprogrammeerd Werk betreft. Klein Geprogrammeerd Werk betreft de werken die vallen onder artikel 1.4.1 van de Nadere Regels AVOI (globaal gesteld betreffen dit werkzaamheden in bestaande ondergrondse voorzieningen, het maken van huisaansluitingen en werkzaamheden met te ontgraven tracés kleiner dan 25 m lengte).

² Werkzaamheden met zeer beperkte impact betreffen werkzaamheden in bestaande ondergrondse voorzieningen, binnen de categorie Klein Geprogrammeerd Werk.

Datum 30 oktober 2023

Met de voorgestelde verhoging voor Groot Geprogrammeerd Werk naar een vast tarief van EUR 603,00 en een variabel tarief van EUR 2,07 per strekkende meter te ontgraven tracé en de voorgestelde verhoging van het basistarief voor Klein Geprogrammeerd Werk naar EUR 130,00 met daarbij een gereduceerd tarief van EUR 70,00 voor werkzaamheden met een zeer beperkte impact, komen de totale meeropbrengsten uit op EUR 142.000,00.

Communicatie

Er vindt geen aparte communicatie van de verhoging van de legestarieven plaats. Wel wordt in gesprekken met netbeheerders erop gewezen dat er tariefwijzigingen zullen plaatsvinden. De nieuwe tarieven zullen worden opgenomen in de Legesverordening 2024. De verordening is openbaar en wordt gepubliceerd.

Vervolg

Na vaststelling van de legestarieven per 1-1-2024 wordt gedurende de eerste helft van 2024 vinger aan de pols gehouden ten aanzien van de effecten van deze verhoging. Half 2024 vindt een herijking plaats op basis van de dan actuele beelden, waaruit een voorstel komt voor legestarieven 2025. De tweede stap in de legesverhoging vindt dan per 1-1-2025 plaats, waarmee naar een 100% kostendeckendheid gekomen wordt.

Openbaarheid

Deze beslisnota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer